

KROKOMS KOMMUN

ÄNGE GRUNDVATTENTÄKT

**FÖRSLAG TILL FÖRESKRIFTER  
OCH  
ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR**



**KROKOMS KOMMUN**

**sweva**  
VATTEN & ANLÄGGNING

Projekt nr 14105  
Östersund 2016-11-20

---

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

---

<b>1</b>	<b>VATTENSKYDDSOMRÅDE</b> .....	<b>3</b>
1.1	SYFTET MED VATTENSKYDDSOMRÅDET .....	3
1.2	AVGRÄNSNING AV SKYDDSZONER .....	3
<b>2</b>	<b>ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR</b> .....	<b>4</b>
<b>3</b>	<b>SKYDDSFÖRESKRIFTER</b> .....	<b>5</b>
3.1	ALLMÄNT .....	5
3.2	DEFINITIONER AV BEGREPP .....	5
3.3	FÖRESKRIFTER .....	7

# 1 VATTENSKYDD SOMRÅDE

## 1.1 SYFTET MED VATTENSKYDD SOMRÅDET

Vatten är ett livsmedel och en av de viktigaste komponenterna för att främja en hållbar utveckling och uppnå en god livskvalitet.

Syftet med vattenskyddsområdet och tillhörande föreskrifter är att säkerställa vattenkvaliteten vid Änges grundvattentäkt ur ett flergenerationsperspektiv. Syftet uppfylls genom att vattentillgången skyddas mot föroreningar eller verksamheter som kan medföra negativ inverkan på vattnets kvalitet.

Kommunen anser det som angeläget att upprätta ett vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16) samt Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde (Handbok 2015:5).

## 1.2 AVGRÄNSNING AV SKYDDSZONER

Skyddszonerna har en omfattning som redovisas på bifogade ritningar. Skyddszonerna har utformats på grundval av områdets geologiska och hydrologiska förhållanden, topografi, drifterfarenhet samt fastighetsförhållanden.

Skyddsområdena föreslås omfatta vattentäktzon, primär och sekundär skyddszon.

- Vattentäktzonen utgörs av marken kring brunnarna och inhägnas.
- Primär skyddszon omfattar ett område, där akuta föroreningssituationer genom olyckshändelse elimineras, och mikrobiell förorening förhindras i rimlig utsträckning.
- Sekundär skyddszon ges något lättare skyddsföreskrifter eftersom föroreningar på grund av större avstånd till grundvattentäkten genomgår en viss reduktion. Här finns även möjlighet att vidta avlägsnande eller bindande åtgärder, om händelser som kan skada grundvattnet skulle inträffa.
- Den tertiära zonen kan omfatta råvattentäktens nederbördsområde. Sweva AB bedömer i detta fall att den primära och sekundära zonen, med dess föreskrifter som redovisas klarar att uppfylla syftet med föreskrifterna.

## 2 ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

### **Anmälan om olyckshändelse**

Olyckshändelse, spill eller läckage som utgör risk för vattentäkten att skadas ska omedelbart anmälas av den som orsakat eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten, tel 112.

### **Anvisade leder**

Länsstyrelsen anvisar rekommenderade transportvägar för farligt gods. Uppdatering av rekommendationerna sker löpande i samarbete med kommunen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

### **Beredskap**

Beredskapsplan för åtgärder och sanering vid akut föroreningsrisk bör upprättas av vattentäktens huvudman. Planen bör godkännas av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

### **Dispensmöjligheter**

Om det finns särskilda skäl kan länsstyrelsen, efter hörande av tillsynsmyndigheten och huvudmannen meddela dispens från dessa föreskrifter. Vad en ansökan om dispens ska innehålla regleras i 23 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. I samband med sådan prövning kan tillsynsmyndigheten föreskriva särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får enligt 7 kap. 26 § miljöbalken meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

### **Ersättning**

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap 4§ miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet. Desamma gäller om mark tas i anspråk. Talan om ersättning eller inlösen förs i Mark- och miljödomstolen enligt 31 kap miljöbalken.

### **Hänsynsregler**

2 kap. miljöbalken anger gällande hänsynsregler. Hänsynsreglerna innebär bl.a. att alla som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en grundvattentillgång nyttjas för en vattentäkt är alla, som önskar bedriva verksamhet eller vidta åtgärd i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldig att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar och iaktta de försiktighetsmått som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skada på täkten.

### **Ny lagstiftning**

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade skyddsföreskrifter.

### **Påföljder**

Överträdelse av skyddsbestämmelser kan medföra straffansvar i enlighet med 29 kap. 2§ och 2a § miljöbalken (1998:808).

**Skogsbruk**

Inom vattenskyddsområde är det särskilt viktigt att Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (1979:429) om skyddszoner, hyggen, skador på mark och vatten samt skogsbilvägar (30§) efterlevs. Vidare gäller skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7) och skogsvårdsförordningen (1993:1096).

**Tolkning**

Vid osäkerhet vad gäller tolkning av karta med vattenskyddsområdet eller skyddsföreskrifter bör kontakt tas med tillsynsmyndigheten för klarläggande.

**Tillstånd**

Tillstånd som meddelats enligt dessa föreskrifter kan förknippas med villkor.

**Tillsyn**

Länsstyrelsen i Jämtlands län är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet enligt miljöbalken (1998:808) och förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Länsstyrelsen kan efter ansökan besluta att överlåta tillsynen till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

**Övrig lagstiftning**

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifter i detta beslut innebär ingen befrielse från eventuella krav på prövning enligt, eller efterlevnad av annan lagstiftning.

---

## **3 SKYDDSFÖRESKRIFTER**

---

**3.1 ALLMÄNT**

Nedan angivna skyddsföreskrifter gäller inom det skyddsområde som angivits på upprättad skyddsområdeskarta, se ritning -01. Skyddsområdet är indelat i (vattentäktsson), primär- och sekundär skyddsson.

**3.2 DEFINITIONER AV BEGREPP****Befintlig verksamhet**

Med uttrycken befintlig verksamhet och befintlig anläggning avses verksamhet eller anläggning som pågår respektive finns när dessa föreskrifter träder i kraft, med den utformning och omfattning som verksamheten eller anläggningen har då.

**Djurhållning**

Med djurhållning avses hållande av nötkreatur, häst, get, får eller svin, samt av pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur.

**Djurenheter**

Med djurenheter avses t.ex. en mjölkko eller en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder. Fullständig definition finns i förordningen (1998:899 om miljöfarlig) verksamhet och hälsoskydd, avd 1 verksamheter, verksamhetskod 1:20.

**Fordon**

Med fordon avses varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

**Hantering**

Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

**Transport av farligt gods**

Farligt gods är den sammanfattade benämningen på ämnen och produkter, som har sådana farliga egenskaper att de kan skada människor, miljö, egendom och annat gods, om de inte hantearas rätt under transport. Formellt utgör farligt gods sådana ämnen och föremål vars transport är reglerad i ADR-S och RID-S. Begreppet transport omfattar förflyttning av godset med ett transportmedel samt lastning och lossning, förvaring och annan hantering som utgör ett led i förflyttningen.

**Yrkesmässig**

Såväl fysiska som juridiska personer kan bedriva yrkesmässig verksamhet. En verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär anses vara yrkesmässig. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att något ska kunna betraktas som yrkesmässigt. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.

### 3.3 FÖRESKRIFTER

#### § 1 Vattentäktzon

Vattentäktzon får endast disponeras av vattentäktsinnehavare för vattentäktsverksamhet. Vattentäktzonen skall vara inhägnad.

#### § 2 Primär och sekundär skyddszon

##### a) Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor:

###### Primär skyddszon:

Hantering av mer än sammanlagt 250 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor är förbjuden, med undantag av drivmedel i tankar tillhörande fordon, arbetsmaskiner och liknande

Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor får endast ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Om det finns risk för påkörning, får petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor endast förvaras i förvaringskärl som har påkörningsskydd.

Tvätt av motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer med tvättkemikalier på plats där tvättvattnet direkt eller indirekt kan infiltrera marken är förbjudet.

Från förbudet undantas hantering av olja för bostads- och jordbruksfastigheters uppvärmning där det i stället krävs tillstånd.

Uppställning av fordon och liknande, överstigande 12 månader kräver tillstånd

###### Sekundär skyddszon:

Hantering av mer än sammanlagt 250 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor kräver tillstånd. Tillstånd krävs dock inte för förvaring av drivmedel i mobila arbetsmaskiners och fordons egna tankar.

Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor får endast ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Om det finns risk för påkörning, får petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor endast förvaras i förvaringskärl som har påkörningsskydd.

Tvätt av motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer med tvättkemikalier på plats där tvättvattnet direkt eller indirekt kan infiltrera marken är förbjudet.

Uppställning av fordon och liknande, överstigande 12 månader kräver tillstånd.

**b) Hantering av bekämpningsmedel, växtnäringsämnen mm**

Primär skyddszon: Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden, undantaget är enstaka punktbekämpning. För yrkesmässig hantering av ensilage och växtnäringsämnen (t.ex. naturgödsel och handelsgödsel) krävs tillstånd. Spridning av slam från reningsverk är förbjudet.

Sekundär skyddszon: Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd, undantaget är enstaka punktbekämpning. Yrkesmässig spridning av växtnäringsämnen (t.ex. naturgödsel, handelsgödsel och avloppsslam) får inte förekomma utan tillstånd. För lagring av naturgödsel från mer än två djurenheter krävs tillstånd.

**c) Hantering av hushållspillvatten**

Primär skyddszon: Anläggande av avloppsanläggningar för hushållspillvatten är förbjudet. Bruk av befintlig anläggning för hushållspillvatten får inte överskrida den omfattning anläggningen har vid ikraftträdande av dessa föreskrifter.

Sekundär skyddszon: Avloppsanläggningar för hushållspillvatten får inte anläggas utan tillstånd. Bruk av befintlig anläggning för hushållspillvatten får inte överskrida den omfattning anläggningen har vid ikraftträdande av dessa föreskrifter.

**d) Miljöfarlig verksamhet**

Primär skyddszon: Ny miljöfarlig verksamhet, för vilken gäller tillståndsplikt eller anmälningskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, är förbjuden.

Sekundär skyddszon: Ny miljöfarlig verksamhet, för vilken råder anmälningskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, kräver tillstånd.

**e) Upplag och deponier**

Primär- och sekundär skyddszon: Upplag och deponering av avfall, förorenade massor eller massor med okänd miljöstatus är förbjudet. Normal trädgårds- och hushållskompost omfattas inte av detta förbud.

**f) Väghållning**

Primär- och sekundär skyddszon: Upplag av vägsalt, asfalt och oljegrus är förbjudet.

Spridning av salt kräver tillstånd. Saltinblandad sand (max 2% salt) undantas från kravet på tillstånd.

**g) Tåktverksamhet, borrhings-, schakt- och markarbeten**

Primär- och sekundär skyddszon: Etablering av husbehovståkt för berg-, naturgrus, sand eller andra jordarter kräver tillstånd. Etablering av annan täkt av berg, naturgrus, sand eller andra jordarter är förbjuden.

För större schaktnings- eller grävningensarbeten, sprängning, pålning, borrhningar eller undersökningensarbeten krävs tillstånd.

Återfyllning med avfall, förorenade massor eller massor med okänd miljöstatus är förbjuden.



**h) Skogsbruk**

Primär och sekundär skyddszon: Lagring längre än 12 månader av GROT, bark, flis, spån, timmer och liknande kräver tillstånd. Normala upplag av ved eller andra träbaserade produkter, för uppvärmning av bostad eller motsvarande, omfattas inte av denna tillståndsplikt. Bevattning av timmerupplag är förbjudet.

Slutavverkning får endast ske under vinterförhållanden eller på tjälad mark.

**i) Djurhållning**

Primär och sekundär skyddszon: Etablering och väsentlig utökning av djurhållning samt ändring av befintlig verksamhetsinriktning avseende djurhållning kräver tillstånd.

**j) Energianläggningar**

Primär skyddszon: Anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla i jord- berg eller vatten är förbjudet. Befintliga anläggningar får dock fortsätta att drivas i den omfattning anläggningen har då dessa föreskrifter träder i kraft.

Sekundär skyddszon: Anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla i jord- berg eller vatten får inte anläggas eller utvidgas utan tillstånd. Befintliga anläggningar får drivas i den omfattning anläggningen har då dessa föreskrifter träder i kraft.

**k) Transport av farligt gods**

Primär och sekundär skyddszon: Genomgående transport av farligt gods får endast förekomma på av Länsstyrelsen rekommenderade vägar.

### § 3 Allmänna bestämmelser

#### **Ikraftträdande**

Skyddsföreskrifterna ska gälla från den tidpunkt beslutet träder i kraft. Enligt 7 kap 22 § miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreliggande föreskrifter i kraft på dagen två år efter skyddsföreskrifternas fastställande om inget annat meddelas av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas. Verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt får bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast på dagen två år efter ikraftträdandet lämnat in en ansökan om tillstånd, respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor i Krokoms kommun.

#### **Skyltning**

Vid väggräns till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall finnas skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Vattentäktens huvudman ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar. Annars mark får tas i anspråk för detta (7 kap 22 § miljöbalken). Skyltningen ska utföras enligt Naturvårdsverkets rekommendationer och sker i samråd med väghållaren.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen hanteras ska skylt uppsättas i omedelbar närhet till påfyllningsstället som erinrar om vattenskyddsområdets existens.

#### **Tillstånd och anmälan**

Som förutsättning för ett tillstånd enligt dessa föreskrifter gäller att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattenförekomsten.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt 9 kap miljöbalken. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), miljöprövningsförordningen (2013:251) samt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller 11 kap. (vattenverksamhet).

I de fall tillstånd eller anmälan krävs enligt dessa föreskrifter prövas detta av den kommunala nämnden för miljöfrågor om inte annat anges. Tillstånd kan förenas med villkor.

#### **Vattentäktsverksamhet**

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.